

Elisabeth Lunde
Förvaltningschef
08-124 57 337
Elisabet.Lunde@ekero.se

Kommunstyrelsen

Yttrande världsarvsstrategi

Dnr KS19/169

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen antar remissyttrande 2019-10-01 beträffande världsarvsstrategi för Sverige.
2. Kommunstyrelsen beslutar att ge kommunstyrelsens ordförande i uppdrag att underteckna yttrandet.

Sammanfattning av ärendet

Riksantikvarieämbetet har översänt remiss - Världsarvsstrategi för Sverige. Remisstiden var mellan 6 juni 2019-19 augusti 2019. Kultur- och fritidskontoret har skickat in ett tjänstemannayttrande inom remisstiden och påpekat att politiken kommer ta ställning först senare under hösten.

Kultur- och fritidsnämnden har den 24 september 2019 beslutat översända förslag till yttrande till kommunstyrelsen.

Efter kommunalrådsberedning den 19 september har yttrandet reviderats.

De mest centrala delarna för kommunen är att tydliggöra världsarvens status som kulturmiljö i förhållande till andra natur- eller kulturarv. Det ger större möjlighet till ekonomiskt stöd från offentlig eller privat sektor. Avgörande för fortsatt bevarande och utveckling inom världsarven är att det finns resurser som samordnare för världsarvsarbetet, där nätverkande med olika aktörer, som har intresse av att utveckla affärsidéer och aktiviteter, är centrala. Vidare ger en etablerad regional styrgrupp för världsarven dessa en större tyngd och förankring inom Stockholmsregionens prioriteringar och satsningar.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2019-10-01 - Yttrande världsarvsstrategi
Yttrande 2019-10-01,

Tjänsteutlåtande – Yttrande världsarvsstrategi för Sverige 2019-09-05, kultur och fritidsförvaltningen

Yttrande världsarvsstrategi för Sverige 2019-09-05,

Förslag till yttrande

Riksantikvarieämbetet har översänt remiss - Världsarvsstrategi för Sverige. Ämbetet har regeringens uppdrag att utarbeta en nationell världsarvsstrategi. Syftet är att tydliggöra roller, ansvar och framtida inriktning.

Nedan redovisas synpunkter på de mest centrala delarna för Ekerö kommun.

Syfte och ambitionsnivå

Den viktigaste förändringen i strategin är tydliggörandet om vad världsarvsarbetet syftar till och vilken ambitionsnivå som gäller för arbetet i förhållande till annat natur- eller kulturarv. Att världsarven har en unik plats och ska vara ett föredöme vid förvaltning av kulturmiljöer stärker möjligheten för att långsiktigt kunna söka ekonomiskt stöd från offentlig och privat sektor för utveckling av näringsliv, verksamheter som besöksnäring, olika aktiviteter och produkter.

Ekonomi

De ekonomiska förutsättningarna är avgörande för att säkra världsarvens status framöver. Nedan listas några områden som kommer bli avgörande för att säkra och utveckla Birka och Hovgården:

Problem inom världsarvet Birka och Hovgården är ett eftersatt underhåll som har inneburit att detta har prioriterats framför andra behov som exempelvis att ta fram en kommunikationsplan och se över skyltar. Ett långsiktigt underhåll är en förutsättning för att kunna använda och hyra ut byggnader och mark, bl.a. för besöksmålsverksamhet och övernattningsmöjligheter och därmed ge ökade intäkter. För att hålla landskapet öppet och se till att platsen är tillgänglig för besökare och kan upplevas, är det viktigt att säkra driften av ett aktivt och ekonomiskt bärkraftigt jordbruk och tillgång på betesdjur.

Det måste finnas fler möjligheter att på egen hand ta sig till Birka/Björkö, övernattningsmöjligheter på Björkö och Adelsö, och fler möjligheter att äta. Hovgården behöver utvecklas så att den kan besökas året runt, och komplettera verksamheterna på Birka. Hovgården behöver en bättre och mer välkomnande entré och mer information. Besökare bör erbjudas fler aktiviteter och förlängda säsonger. Publik arkeologi, vikingaveckor när rekonstruktionerna på Birka bemannas, och matställen är det som fram till idag har ökat besökstalen och intresset för att besöka Birka och Adelsö. För att säkra att platsen är tillgänglig för besökare behöver vi, förutom att platsen underhålls, långsiktigt säkra att det finns förutsättningar för hyresgäster att bedriva publika verksamheter i världsarvet. Allt detta gör att en långsiktig finansiering för att bevara och utveckla platsen behöver säkras.

En ökad finansiering fordrar ökad samverkan med fler aktörer som har ett gemensamt intresse av att utveckla affärsidéer och aktiviteter. Ett arbete som

dessutom förväntas bidra till sysselsättning och inkomst för lokala entreprenörer och företagare samt vara en resurs för besöksnäringen i regionen.

Ekerö kommuns synpunkter i övrigt för att stärka världsarven:

- En statlig resurs som samordnare för världsarvsrådet är en förutsättning för samverkan med olika aktörer och genomförande av de aktiviteter som målen i världsarvsplanen anger. Samordnaren bör driva arbetet med förvaltningsplaner, vara kontaktperson för andra myndigheter, och organisationer/föreningar.
- En etablerad regional styrgrupp ger världsarven en större tyngd och förankring inom länets prioriteringar och satsningar. De två världsarven i kommunen Birka och Hovgården och Världsarvet Drottningholm är starkt beroende av stärkt ledning och styrning.
- Förvaltningsrådets formella grund bör tydliggöras och stärkas, samtidigt som de olika myndigheternas roll och ansvar att genomföra förvaltningsplanerna tydliggörs.

Beslutet expedieras till
Riksantikvarieämbetet

Elisabet Lunde
Förvaltningschef kultur och fritid